UUTISET

(Kreikassa) arkipäivää on rahastaa asiakas ilman kuittia arvonlisäveroineen ja panna vero omaan taskuun. **JORMA MATTILA UUTISTAUSTASSA**

Vääntö EU:n tulevasta budjetista tiivistyy

Puheenjohtajamaa Kypros esittää tuleviin rahoituskehyksiin 50 miljardin leikkausta, mikä tuskin tyydyttää nettomaksajia. MTK pelkää leikkausten iskevän maaseudulle.

BRYSSEL (MT)
Neuvottelut EU:n tulevista rahoituskehyksistä tiivistyvät marraskuun aikana.

Tiistaina puheenjohtajamaa Kypros julkisti oman pohjaesityksensä EU:n rahoista vuosille 2014–2020.

EU-komission alkuperäiseen esitykseen verrattuna Kypros esittää budjettiin ainakin 50 miljardin euron leikkausta.

Sen ei kuitenkaan uskota riittävän, sillä kymmenen nettomaksajamaan ryhmä vaatii vähintään 130 miljardin leikkausta. Suomen eurooppaministeri **Alexander Stubb** (kok.) torjui tuoreeltaan Kyproksen esityksen liian suurena.

Leikkausvaatimusten painoarvoa lisää se, että nettomaksajien ryhmään kuuluvat myös EU:n mahtimaat Saksa ja Ranska.

Nettomaksajien vastapuolena ovat Itä- ja Etelä-Euroopan maat sekä Euroopan parlamentti, jotka puolustavat komission esitystä.

Komission esitys 7 vuoden budjetiksi on 1 033 miljardia euroa, eli noin prosentti jäsenmaiden yhteenlasketusta bkt:stä. Yli 70 prosenttia rahoista on budjetoitu alue- ja maatalouspolitiikkaan.

Hehtaaritukeen muutaman euron pudotus

Kypros esittää maatalouden suoriin tukiin, eli tilatukeen yhteensä 11 miljardin leikkausta. Hehtaaria kohti se tarkoittaisi muutaman euron pudotusta. Suomelle tärkeät maaseudun kehittämisvarat ovat kuitenkin lähes samalla tasolla kuin komission esityksessä.

”Kyproksen paperi ei vielä ole viljelijöiden kannalta dramaattinen, mutta lisäleikkauksista on syytä olla erittäin huolissaan”, MTK:n Brysselin toimiston johtaja **Simo Tiainen** sanoo.

Tiaisen mukaan jokainen miljardi, joka maaseudun kehittämisvaroista leikataan, vähentää Suomen saamaa pottia ainakin 20 miljoonalla.

”Ymmärrämme, että Suomi haluaa vähentää nettomaksuja. Vaarana kuitenkin on, että leikkaukset kohdistuvat suhteettoman voimakkaasti maaseudun ihmisiin.”

Toinen uhka liittyy maaseudun kehittämisvarojen jakoperusteisiin. Tähän asti Suomi on saanut niistä suhteellisen suuren osuuden, mutta nyt samoille apajille haluavat muutkin maat.

Tähän suuntaan viittaa ainakin Saksan ja Ranskan sopimus, jonka mukaan maatalouden suoria tukia ja maaseudun kehittämisvaroja pitää käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Toisin sanoen maat, jotka menettävät eniten suoria tukia, haluavat hyvitystä maaseudun kehittämispotista.

Suomelle tärkeään aluepolitiikan osuuteen Kypros esittää reilun 12 miljardin euron leikkausta. Itä- ja Pohjois-Suomen erityistuki olisi putoamassa nykyisestä 35 eurosta 20 euroon asukasta kohti. Neuvotteluhaarukka on kuitenkin 20:sta ylöspäin.

> »Kyproksen paperi ei vielä ole viljelijöiden kannalta dramaattinen, mutta lisäleikkauksista on syytä olla erittäin huolissaan.«
> SIMO TIAINEN

Britannia ja Tanska tiukkoina

Ministeritasolla EU:n tulevasta budjetista neuvotellaan seuraavan kerran eurooppaministerien kokouksessa kuun lopulla. Ratkaisua yritetään ylimääräisessä huippukokouksessa heti sen jälkeen 22.–23. marraskuuta.

Neuvotteluja hankaloittaa se, että Britannian pääministeri **David Cameron** on uhannut kaataa koko sopimuksen, ellei sen vaatimuksiin suostuta. Britannia ajaa budjettiin selvästi suurempaa leikkausta kuin muut nettomaksajamaat. Keskiviikkona maan parlamentti määräsi Cameronin tiukentamaan vaatimuksiaan entisestään.

Kantona kaskessa on myös Tanska, joka hamuaa alennusta EU-jäsenmaksuun. Pääministeri **Helle Thorning-Schmidt** on sanonut käyttävänsä vetooikeuttaan, jos maa ei saa 130 miljoonan euron alennusta.

Toisaalta Euroopan parlamentti on uhannut kaataa rahoituskehyksen, jos siihen tehdään liian suuria leikkauksia.

Tukien maksu vaarassa lykkääntyä

Jos budjettikehyksistä ei päästä sopuun, jatkuu EU:n rahankäyttö nykyisellä tasolla.

Viljelijöiden kannalta se olisi kuitenkin ongelmallista, koska nykyiset maaseudun kehittämisohjelmat päättyvät ensi vuoden lopussa. Ilman budjettikehyksiä uusia ohjelmia ei saada käyttöön. Pahimmillaan se voisi viivästyttää lfa- ja ympäristötukien maksatusta jopa vuodella.

NIKLAS HOLMBERG

UUTISTAUSTA

Kreikkalaiset miljardit Lontoossa

Kreikka on jälleen eurooppalaisten huulilla. Syynä on saksalaisen Der Spiegel -lehden julkaisema tieto, jonka mukaan Kreikan valtionvelat järjestetään uudelleen.

Käytännössä konkurssimaan velkoja leikattaisiin niin, että ensimmäistä kertaa lainoittajat, esimerkiksi Suomen ja Saksan kaltaiset maat, menettäisivät ihan oikeasti rahaa.

Toki rahaa on Kreikassakin. Se ei vain pysy siellä.

Kuka kuuluu vankilaan?

Monissa maissa veronkierrosta voi joutua syytteeseen ja jopa vankilaan.

Kreikassa poliisi pidätti viime lauantaina ateenalaisen Hot Doc -lehden päätoimittajan. Syynä oli lehdessä julkaistu 2000 nimen lista. Listassa mainitut kreikkalaiset ovat siirtäneet sveitsiläiseen HSBC-pankkiin yhteensä 1,5 miljardia euroa.

Listan toimitti Kreikan hallitukselle Ranskan silloinen valtiovarainministeri **Christine Lagarde** jo vuonna 2010. Lagarde toimii nykyisin Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtajana.

Tuolloin ei Kreikan hallitus reagoinut asiaan sen kummemmin. Listakin katosi salaperäisesti.

Vasta syyskuussa 2012 samainen lista nousi esiin, kun Kreikan entinen valtiovarainministeri, nykyinen sosiaalidemokraattisen PASOK-puolueen puheenjohtaja **Evangelos Venizelos** luovutti sen viranomaisille.

Listan sisältö on kreikkalaisille vähintäänkin kiusallinen. 2059 nimen joukossa on mukana tunnettuja poliitikkoja. Kreikan syyttäjänvirasto perusteli journalistin pidättämistä sillä, että ei ole todistettu, että listassa mainitut henkilöt ovat syyllistyneet veronkiertoon, rahanpesuun tai laittomuuksiin.

Miljardit ulkomaille

Ateenan valtionvarainministeriöllä on tiedot 54 000 kreikkalaisesta, jotka ovat kolmen viime vuoden aikana siirtäneet maasta ulos 22 miljardia euroa.

Siirrettyjä varoja verrataan nyt vastaaviin tuloihin. Yksinomaan Lontoon kiinteistömarkkinoille on sijoitettu 150 miljoonaa euroa kreikkalaista veropakolaisrahaa.

Ministeriön tietojen mukaan ulkomaille matkaavan kreikkalaisen rahan määrä on kasvusuunnassa. Kotimaisen ansiotason vaatimattomuus hämmästyttää ministeriön tutkijoita. Vuonna 2011 vain 150 000 kreikkalaisen veronmaksajat tulot ylittivät 50 000 euroa.

Säästetty on – veroissa

Yhdysvaltalaisen tutkimuksen mukaan eniten veroja Kreikassa pimittävät yrittäjät ja vapaat ammatinharjoittajat. Heiltä jää saamatta verotuloja 11,2 miljardia euroa vuodessa, laskee kauppakorkeakoulu Booth School of Business.

Jos kaikki kreikkalaiset lääkärit, asianajajat ja insinöörit maksaisivat vuoden ajan veronsa normaalisti, maa ei tarvitsisi uutta säästöpakettia lainkaan.

Chicagossa julkaistun selvityksen mukaan nämä ammattiryhmät ansaitsevat Kreikassa kaksi kertaa enemmän kuin he ilmoittavat verotuksessa.

Kreikan verontarkastusvirasto (SDOE) mukaan veronkierto on lisääntymään päin.

Yli puolessa matkailualan yrityksissä jätetään veroja maksamatta. Viime tarkastuksessa epäselvyyksiä löytyi 31 237 baarissa, ravintolassa ja turistikeskuksessa.

Arkipäivää on rahastaa asiakas ilman kuittia arvonlisäveroineen ja panna vero omaan taskuun.

JORMA MATTILA
on Berliinissä asuva ulkomaankirjeenvaihtaja.

mattila.press@gmail.com

Tuotteen sijaan kuluttajan tarpeet maaseutuelinkeinojen perustaksi

Sitra ja Pro Agria kannustavat yrittäjiä asennemuutokseen

Maaseudulla olisi runsaasti liiketoiminnan mahdollisuuksia, mutta niiden muuttaminen tuottavaksi toiminnaksi on usein pitkän polun takana.

Vihreän talouden mahdollisuuksia olisi esimerkiksi luonnosta ja maaseutuympäristöstä ammentavissa matkailu- ja hyvinvointiyrityksissä.

Useimmat uudet yrittäjät samoin kuin uutta tuotantosuuntaa pohtivat kokeneet yrittäjät lähtevät liikkeelle tuotteesta. Yrittäjä pohtii, millaisen tuotteen voisi kuluttajalle tuottaa.

Tässä vaadittaisiin ajattelutavan muutosta, toteaa Pro Agria Keskusten liiton kehitysjohtaja **Pentti Meriläinen**.

”Kun omat resurssit ja osaaminen otetaan yritystoiminnan lähtökohdaksi, ei välttämättä saavuteta hyvää lopputulosta. Sen sijaan kannattaa lähteä liikkeelle siitä, mitä palveluiden kuluttaja haluaa.”

Samoilla linjoilla on johtava asiantuntija **Lea Konttinen** Sitrasta.

”Tuotantolähtöisyydestä tulisi päästä käyttäjille arvoa tuottavien ratkaisujen luomiseen.”

Meriläinen ja Konttinen kertoivat kuluttajalähtöisestä maaseutuyrittämisestä keskiviikkona Pro Agria Keskusten liiton ja Sitran yhteisessä Kasvunvarat käyttöön -tilaisuudessa Helsingissä.

Kuluttaja kehittää ja tekee ostamansa palvelun

Uudenlaisessa ajattelumallissa yrityksen ja kuluttajan välinen raja Konttisen mukaan hämärtyy.

”Asiakkaista tulee yhä useammin osa palveluprosessia.”

Parhaimmillaan kuluttajat ovat mukana kehittämässä palvelua tai jopa tuottavat itse siitä osan.

Pohjanmaalla toteutettu Tarinoiden ja hiljaisuuden Lestijoki -reitti on esimerkki palvelusta, jossa toteutuvat molemmat.

Kyse on retkeilyreitistä, jonka ihmiset vaeltavat palveluntarjoajalta saamansa gps-laitteen avulla.

Mukaansa he saavat kaksi opaskirjaa, joista selviävät reitin varrella olevien luonto- ja historiakohteiden tiedot.

Jo kehittämisvaiheessa palvelua testattiin koekuluttajilla, jotka osallistuivat testaamisen jälkeen vielä jatkokehittämistä pohjustaneeseen työpajaan, kertoo palvelumuotoilija **Juha Ruuska** Jyväskylän ammattikorkeakoulusta.

JUHANI REKU

> »Parhaimmillaan kuluttajat ovat mukana kehittämässä palvelua tai jopa tuottavat itse siitä osan.

Nykykuluttajan vaatimukset tiukat

Tusinayritys ei pääse kriittisen kuluttajan suosioon

Nykyajan kuluttaja toivoo matkailuyritykseltä henkilökohtaista palvelua, ainutlaatuisia kokemuksia ja aitoutta.

”Jos menen maaseudulla savusaunaan, en halua peseytyäkään valkoisilla laatoilla kaakeloiduissa suihkutiloissa. Ylivarustelun sijaan pitää tarjota sellaista, minkä kuluttaja voi kokea olevan aitoa”, toteaa suomalaisiin matkailuyritykseen asiakkaan osassa perehtynyt **Liisa Jokinen** Helsingistä.

Jokinen esitteli Kasvunvarat käyttöön -tilaisuudessa kuluttajan näkemyksiä maaseutumatkailusta.

Jokinen on intohimoinen lähialuematkailija.

Hän ylläpitää yhtiökumppaninsa **Ulla-Maaria Engeströmin** kanssa Nopsa Travels -nimistä yritystä, joka pyrkii nostamaan verkossa näkyviin laadukkaita ja kiinnostavia kotimaisia matkailuyrityksiä.

Kilpaillessaan suurten ketjujen kanssa maaseudun yritys pärjää parhaiten henkilökohtaisella palvelulla, Jokinen korostaa.

”Pienessä yrityksessä on mahdollista ottaa asiakkaan toiveet huomioon toisella tavalla kuin suuressa yrityksessä, antaa rauhaa silloin kun asiakas sitä toivoo tai tarjota lisätietoa kun sitä kaivataan.”

Palveluiden tuottamisessa täytyy olla myös huolellinen. Esimerkiksi maaseutumajoitusta tarjoavan yrityksen aamiaisen täytyy hänen mielestään olla jotain muuta kuin keskitasoisen hotellin aamiaisen.

Nopsa Travels ei veloita yrityksiä näille nettisivuillaan tarjoamastaan näkyvyydestä. Ilmaiseksi sinne ei silti pääse, sillä hintana on satsaus hyvään palveluun.

”Seula on tiukka, sillä haluamme nostaa esiin vain helmiä.”

JUHANI REKU

Kantturan päärakennus on torpan alkuperäinen rakennus. Vieras voi yöpyä aitassa, jossa Paha-Paavo 1700-luvulla tappoi laukkuryssiä (sisäkuva yllä). Portaat johdattavat kulkijan kallion laelle. Mietelauseet rohkaisevat kiipeäjää.

Kanttura hellii ihmisiä tarinoilla ja maan kosketuksella

VAALA (MT)
Satoja vuosia sitten Vaalan Oulujokivarressa sijaitsevaan Kantturan torppaan kerrotaan saapuneen lappalaisen matkamiehen. Matkamiestä kutsuttiin nimellä Valuri.

Valuri oli tietäjä ja kansanparantaja, jolla oli poikkeuksellisia kykyjä ja voimia, kertoo Kantturan nykyinen isäntä **Heikki Pesämaa**.

Koska Valuri oli alkanut käydä vanhaksi, hän halusi periyttää voimansa seuraajalleen. Seuraajan hän katsoi löytyvän Kantturasta, sillä paikka oli ”täynnä tervettä toivoa ja voimaa”.

Valurin taidot periytyivät Kantturassa sukupolvelta toiselle, kunnes idästä saapunut ”mustapartainen mies” hukutti hulluuskohtauksessaan kaivoon viimeisen kansanparantamisen taitajan, Kertun.

Villiintynyt torppa on hyvä temmellyskenttä

Pesämaa ottaa meidät vastaan Kantturan pienessä asuinrakennuksessa, joka toimii nyt maaseutumatkailutilan päärakennuksena. Tupaa lämmittävä uuni on rakennettu juuri sen kaivon päälle, johon mustapartainen idän mies Kertun hukutti.

Rakennus on hienossa kunnossa sekä sisältä että ulkoa.

Kantturan takana nousevalle kalliolla on nykyisen isännän rakentama ulkoilmateatteri. Oulujoki toimii lavasteena.

Toisin oli vielä muutama vuosi sitten.

Kun Pesämaa päätyi Kantturaan muutamia vuosia sitten, paikka oli täysin hylätty. Kasvillisuus oli villiintynyt ja rakennukset ränsistyneet.

Vuosia omaa paikkaansa etsineelle miehelle Kanttura oli kuitenkin onnen täyttymys.

”Kantturasta olen löytänyt oikean temmellyskentän itselleni. Välillä paikkaa laittaessani olen joutunut laittamaan kännykkään hälytyksen, että muistaisin käydä syömässä”, hän kertoo.

Kanttura tarjoaa kosketusta maahan

Aiemmat vuodet Pesämaalta olivat kuluneet omistamassaan viestintäteknologia-alan yrityksessä.

Tuolloin hän koki ajautuneensa elämässään henkiseen umpikujaan. Hän ei kokenut sen enempää yrityksen toimialaa kuin kiivastahtista liike-elämää omakseen.

Sen sijaan Kantturassa hän on kohdannut oman ”maasuhteensa”.

”Sotien jälkeen kaupunkiin muuttaneiden suomalaisten lapset ovat menettäneet kosketuksensa maahan. Ihmisen tarve tonkia maata ei ole silti kadonnut mihinkään”, hän pohtii.

Heikki Pesämaa istuu samalla paikalla, jossa Kantturassa asustellut kansanaparantaja otti vastaan avuntarvitsijoita.

”Kaupungissa elävillä ei ole välttämättä enää minkäänlaisia mahdollisuuksia toteuttaa tarvettaan. Siksi tarvitaan paikkoja, joissa nämä nykypäivän maattomat ihmiset pääsevät koskemaan maata.”

Juuria juurettomille

Pesämaa on pohtinut paljon sitä, miksi ihmiset kaikkosivat maaseudulta. Hän on havainnut tähän kaksi merkittävää syytä.

Toinen niistä on maaseutuun sotien jälkeen liitetty ”negatiivinen nostalgia”, halu muuttaa pois ja unohtaa entinen. Maaseutua kuormittivat sodan ja sen jälkeisen vaikenemisen ajan jättämät ikävät ja raskaat muistot, joita ihmiset ovat joutuneet kantamaan.

”Silloin maaseudusta tuli synkkien ja vaitonaisten miesten maa.”

Toinen syy on helpon elämän tavoittelu.

”Jälleenrakennusvuosien jälkeen alettiin rakentaa hyvinvointiyhteiskuntaa. Sodan kokeneet sukupolvet mielsivät hyvinvoinnin yksioikoisesti tarkoittavan helpompaa elämää. Sen perään, kaupunkeihin, he lähettivät omat lapsensa.”

Helpommaksi elämäksi miellettynä hyvinvointi on Pesämaan mielestä käsitetty pahasti väärin.

Se on tehnyt ihmisistä irtonaisia ja juurettomia.

Pesämaa sanoo olevansa onnellinen, jos voi tarjota edes pienelle joukolle ihmisiä heidän kaipaamansa hengähdystauon maaseudulla.

Rauhoittavia unikokemuksia

Vuosien kunnostustyön jälkeen Kanttura on valmis tarjoamaan maakosketusta ja tarinoita elettäväksi myös matkailijoille ja vierasryhmille.

Kantturassa voi nukkua esimerkiksi aitassa, jossa yöpyneitä laukkuryssiä puolankalainen ”Paha-Paavo” murhasi 1700-luvulla.

Tarjolla on yöpaikka myös mökissä, jossa Pesämaan kertoman mukaan kummittelee.

”Monet Kantturassa yöpyneet ovat kertoneet mökissä kokemistaan hämmentävistä, sielukkaista unikokemuksista.”

JUHANI REKU